

Kas elu on lill? Õpetaja näitus kodukooli galeriis

Inna Grünfeldt
17. aprill 2021, 0:00

17. aprill 2021, 0:00

Rakvere põhikooli galeriit näeb illeku. FOTO: Enn Kogur

Kunstõpetaja Mari Riina Mölder, kunstnikunimega Leekpea, sätis Rakvere põhikooli hooneid ühendavasse klaasigaleriisse näituse "Elu on lill" värvikaks kingituseks kodukooli perere ja linarahvale.

Rakvere põhikooli koolimajas on teisel koroonakevadel õuna vaiken. Ehkki puudub tavaline signisagin, liiguvad viikad mõtted kunstivaldas. Märtsi lõpus valminud lustakale fotonäitusele "Meie kevadised kompositsioonid", mille puhul nii kooli töötajad kui ka õpilased löid rõmsaid kevadvärvilisi kompositsioone käepärastest asjadest, lisandus hiljaaegu kunstõpetaja maalinäitus.

Põhikooli kunstõpetaja Mari Riina Mölder, kunstnikunimega Leekpea, sätis koolihooneid ühendavasse klaasigaleriisse suurte lillemaalide näituse "Elu on lill".

Enne enda näitusest kõnelemist juhtis kunstõpetaja Mölder tähelepanu fotonäitusele "Meie kevadised kompositsioonid", mida saab uudistada Tartu Tänavale avanevatel akendel. Tema sõnul näitavad lapsed ja õpetajad seal oma töödega, et fantaasiat pole piire ning ka kodus on tingimustes tavapäraseid asju võetud kasuks. "Distsantsõppe ajal on õpilased saanud eritundides vastavalt rühmitustele loovustundeid, mille tulemusena on valminud kuulitavaliselt kunstilistid ning neist on olnud väljapanekuid kooli kodulehel ja Facebookis," märkis Mölder.

Kunstõpetaja rääkis, et tavaltalt läbivad vanemate klasside õpilased igal kevadel loengu näidiskunstist ja kogutud teadmiste põhjal maalitakse hiljem oma teesed, et parku on sel aastal kõik teisiti. Koroonapiirangute tõttu jäi tundide raames toimuma pidanud näitus ettevalmistus olemata ning klaasigaleriis, kus igal aastal on olnud väljas õpilastele koostatud kevadnäitus, sel kevadel õpilaste loomingut ei eksponeerita.

"Kui teadmisi on võimalik distantsilt omandada, siis paraku näituse ettevalmistamisega seotud kõiki etappe ei saa õpilased iseseisvalt läbi teha. See protsess on lastele kodus toimetamiseks tehniliselt keerukas – tavaliselt on tegemist suuremõõtmeliste töödega, mis oleks peredele kaasa toonud lisakulutusi materjalide soetamiseks," selgitas kunstõpetaja.

Koolitunnis õpitu saab hoopis teised mõõtmed, kui seda siduda eluliste näidete ja isikliku eeskujuga.

Lea Pilme
Rakvere põhikooli direktor

Et galerii aknad ei jääks nukralt tühjaks, pani Mari Riina Mölder sinna enda lillemaalid. Lillemaalide näitus "Elu on lill" on Leekpea varem eksponeerinud teistes koolides ja avalikes asutustes. Nüüd avanes tal võimalus esitleda teeseid ka oma kodukoolis.

"Käes on kevad ja inimesed tahavad ikka kogeda rohkem headust ja positiivsust. Loodus, mis tasapisi tähtsaks, pakub rõõmu ja teeb hingele pai. Alati aitavad tulla tõsta lilled, sest nende sündimise on tükke päikesest," rääkis Mölder. "Lilled kõnelevad oma keeles ja iga lill sümboliseerib eritundide ja emotsioone. Kui vahel tahaks justkui öelda midagi, aga sõnadest jääb väheks – siis tuleb ikka appi lill".

Kunstnik nimetas, et naiste ilu on ajast aega võrreldud illega ning ütles "Elu on lill" kasutatakse sageli millegi hea ja ilusa väljendamisel. "Tegelikult sümboliseerib lill elu, kus iga inimhing on erinev ja unikaalne. Kui maapind taime kasvamiseks on toitaineikas, siis lilled on jõudu kasvada ja sirguda. Nii nagu taime tuleb kasta ja väetada, nii peab ka inimene leidma oma toitained ja rõõmupalad, et olla tugev ja terve," lausub Leekpea.

Rakvere põhikooli direktor Lea Pilme ütles, et õpetaja Mari Riina Mölderi ettevõtlus inspireerib ja motiveerib kindlasti ka lapsi oma töid julgelt eksponeerima. "Rakvere põhikool on nagu üks suur pere, kus lisaks laste innustamisele ja toetamisele hinnatakse iga õpetajat ja kooli töötajat. Nii on iga inimese vahva hobi väärtus omaette, mida võimalusel ikka teistelegi tutvustame. Koolitunnis õpitu saab hoopis teised mõõtmed, kui seda siduda eluliste näidete ja isikliku eeskujuga," rääkis Lea Pilme.

Direktor rõhutas, et ajal, mil kunstisaalid on külastajatele suletud, pakub Mari Riina Mölderi näitus kõikidele hea võimaluse vabast õhus kunsti vaadelda ja saada inspiratsiooni enda töödeks ja tegemisteks.

"Mine teia, kas mõni möödakäija kunstinäitusele muidu sattunud olekski. Koolimaja galeriis ja akendel olevad näitused loovad hea meeleolu, rikastavad linnaarumi ja pakuvad võimalust märgata rohkem ilu enda ümber," lisas Lea Pilme.

Kunstnik ja koroonapiirangud

Mari Riina Mölder.
FOTO: Ann Liiva

Mari Riina Mölder, kui klassiruumis saab kunstõpetaja anda õpilasele loometöö käigus nõu või tagasisidet, siis kuidas õpetate kunsti distantsõppeil?

Kui esimesel aastal algas distantsõppe aeg, oli kõigi suur küsimus, kuidas toime tulla ja kuidas õpetada, et lastele distantsilt kunsti selgeks teha. Lõin endale süsteemi ja hakkasin lastele tööjuhendeid tegema.

Klassi ees on lihtne – joonistad ja selgitad, et joon jookseb siit ja seal. Distantsilt pole see võimalik. See tähendas, et vajalikud teemad, mida tahtsin lastele edasi anda, tuli teistil lahti seletada. Hakkasin otsima igasuguseid näidistöid ja videomaterjali, et neil oleks võimalikult parem haarata teemat.

Vaatasin, kuidas töid kodus tehakse. Selgus, et pole väga viigagi. Rahulikult iseseisvalt kunsti tegemine on kodus võibolla paremgi kui koolis. Jõudlus on lastel palju suurem. Ja palju korralikumalt tehakse. Nii et kunstiga ei ole väga viiga.

Mida distantsõppe õpetajalt eeldavad?

Rohkem on kirjatööd ja tagasisidestamist. Igalte lapsele pead andma tagasisidet, kuidas töö oli, kas on jõudnud kinni peetud ja kuidas töö välja näeb. Siin tuleb mängu ka lapse pildistamisvõime ja ülesandmise oskus. Alguks oli püsendamist, kuni süsteen on talgiks sal. Ikka kiputi saama meili peale, nii et postkast oli paksum tühis. Praeguseks on kõik paika loksunud.

Kui suuri nõudmisi õpilastele esitate?

Distantsõppe ajal tuleb asja ikkagi natuke leebemalt võtta, tundub mulle. Õpime küll praegu mingid teemad, aga järgmisel õppeaastal, kui kokku saame, võtame need uuesti läbi. Aga siis läheb see juba libedamalt.

Näiteks õpetan kuuendaks klassis praegu perspektiivi, mis on tegelikult väga raske. Seal on vaja ka joonestamist. Järgmisel aastal läheme küll nõks raskema teemaga edasi, aga kordame ka kõik üle, mis varem on õpetatud.

Mis on distantsõppe puhul eriti keeruline?

Raske on lastega, kes ütlevad, et ei oska teha, ja kel pole kodus kedagi, kes natuke aitaks. Sellist olukorda, kus laps kunsti üldes toime ei tule, küll ei ole.

Samas teevad lapsed koolis end natuke abitumaks, sest õpetaja on käepärast. Kodus on selge, et tähtaeg kukub ja ta peab tulema toime. Ta püsib teema lõpuni teha. Võin öelda, et ei ole olukordi, kus on töö täiesti puusse, või kui ongi, siis räägime lapsega uuesti läbi ja tal tuleb töö uuesti teha. Üldiselt niisugust olukorda ette ei tule. Lapsed on tublid. Kevade poole kipub pea ehk rohkem laiali olema, aga kes töö ära teeb, teeb seda väga hästi.

Missugune on koroonaaeg olnud teile kui kunstnikule?

Kunstnikuna pole minu jaoks palju muutunud. Kunsti tegemine ja mõlemine on nagu igal muul ajal. Inimene soetab kunsti, kui tal on kõik vajalik olemas. Seda ei mõjuta korona ega miski muu. Inimesed ostavad ja sisustavad kodusid, nii et maalide ostusooivides ei märka ma mingit muutust.

Kunstnikuna töötan ikka edasi nagu varemgi. Kõigepealt koolitöö, siis kunstitöö.

Teisiti on see, et mu ateljees ei toimu praegu koolitusi. Sedavõrd on rohkem aega maalida.

Kui palju jääb õpetajaametis aega ja jaksu loometööks?

Kui vanasti oli nii, et kui töönädal lõppes, siis ta lõppeski ära. Praegu tunnen puudust sellest, et puhkepäeva tegelikult ei ole. Õpetajatoõ on selline, et hakkad töid hindama ja tagasisidet kirjutama, aga ei jaksa teha seda kaheksa tundi järele. Vahepeal teeb muid asju ja siis jälle jätkad. Oled kogu aeg kodus ja kogu aeg toimetad.

Välja, kuhugi täiesti eemale minna pole ju võimalust. See põietab läbi, kui oled kogu aeg töö sees, kogu aeg mõtted sellele.

Missugune töö viimati valmis või mis on mõlbertil?

Mul jäi korona tõttu ära näitus Põltsamaa galeriis, mille jaoks tein aastavahetuseks kõvasti tööd. Praegu mul süda ei valuta, sest kui kusagil avaneb võimalus näitus teha, siis on mul üks komplekt maale ateljees olemas.

Praegu tein just ühe lillemaali. Niisugused õmad lillemaailid on populaarsed. Täna viimistelin selle ära. Need on abstraktsed värvilõngad. Mulle meeldib abstraktne. Ja inimestele ka.

Pomemetis on kopad pidevalt ees

Alvar Öpperv
17. aprill 2021, 0:00

17. aprill 2021, 0:00

Ettevõtte edukuse kohta saab esimese ülevaate parklast. FOTO: Ann Liiva

Kui kellelgi on "kopp ees", siis on tavaliselt halvasti. Kadriina lähistel Kadapikul on Pomemeti tootmishoonele pidevalt kopad ees, aga neile tähendab see ainult head: ligemale seitsme miljoni eurose aastakäibega ettevõtte, mille põhikaubaks on just nimelt kopad ja sahad, peabki valmistoodangut järjepidevalt uksest välja lükkama, et klientide soovetäita.

KUULA ARTIKLIT

TELLUJALE

Pomemeti OÜ on rakverlaste Lõhmuste perefirma. "Ma ise alustasin keevitajana," räägib perelisa Tarvo Lõhmus. "Kootööstust soomlastega kasvas välja oma firma. Sügisel saame juba 25-aastaseks ja kogu selle aja olemine tootnud kopsasid, sahkaseid ja muid ehitusmasinate lisaseadmeid."

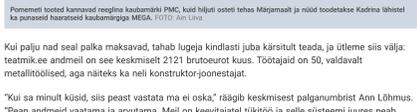
Kadriina külle all Kadapikul on Pomemeti täiesti juhuslikult, kinnitavad Tarvo ja Ann Lõhmus. "Alguses nohtsesime Sõmeru, aga Kadriina lähistel oli sobiv kaarhall müügis ja nii me siia jõudsimegi," ütlevad Tarvo Lõhmus. "Logistiliselt on see hea asukoht," lisab Ann. Nüüdseks on kaarhallide asemele kerkinud uus, 5000-ruutmeetrise pinnaga tootmishoone ja kontorihoon, kus muuhulgas rpuab kelmikas maal Navitrolat.

Pomemeti tootab kanovad reeglina kaubamärgi PMC, kuid hiljuti osteti tehase Märgimägi ja nüüd toodetakse Kadriina lähistel ka pomemeti haardetööd kaubamärgiga MEGA. FOTO: Ann Liiva

Kui palju nad seal palka maksavad, tahab lugeja kindlasti juba küsitsult teada, ja ütlemine siis välja: teatmik.ee andmeil on see keskmiselt 2121 brutoeurot kuus. Töötajaid on 50, valdavalt metallitöölised, aga näiteks ka neli kunstnik ja kaks konstruktor-joonestajat.

"Kui sa minult küsid, siis peast vastata ma ei oska," räägib keskmisest palganumbriest Ann Lõhmus. "Peaaegu andmeid vaatama ja arvutama. Meil on keevitajatel tükitoõ ja selle süsteemi juures peab jäligma, et koguse arvelt kvaliteet ei kannataks. Töötajad on meil tublid, ka need, kes otse koolingist tulnud. Umbes 30 protsenti töötajatest on töötanud kümne aastat ja rohkem, nad on meie raudvara."

Kadriina lähistel Kadapiku külles toodab Pomemeti OÜ kopsasid, sahkaseid ja muid sellist. Tegemist on Lõhmuste peretööstusega. FOTO: Ann Liiva

SOOVI TÄHE LUGEDA

19 inimest sai positiivse diagnoosi

Rakvere bussijaam läbis värskenduskaua

Mihkel Tigarak: "Mõtleisin, et mängu õnneliku lõustamiseks tunnen" (2)

Ühes küsis käib Pomemeti tööpinkide ja töötajate vahelt läbi vähemalt sada tonni terast. "Tooraine pärineb põhiliselt Venemaalt ja Soomest, aga ka Rootsist," lausub kolmas Lõhmus, eesnimine Sander.

"Umbes 70 protsenti tootangust läheb välisriikidele, peamiselt naabermaadesse," lisab Ann ja Tarvo täpsustab veel, endama huultel: "Islandile müüme ühe autotäie ja Küprosele ühe kopa, nii et seal on ka märk määs."

Pomemeti toodang kannab kaubamärgi PMC. "Pomemeti Manufacturing Company," selgitab Sander Lõhmus. "Pomemet on pidagi ja lohisve nimi ning ei ütle välistamisele klientidele midagi. Viis-kuus aastat tagasi registreerisime PMC kaubamärgina."

Keevitaja argipäev. FOTO: Ann Liiva

Aga mitte ainult lühendat PMC kandvad sahad-kopad ei välju Pomemeti tehastest. Hiljuti osteti ära Märgimägi tehasenaud tehase koos siseseadmetega, tooteportifelli ja kliendibaasiga ning nüüd toodetakse Kadriina lähistel ka haardetööd, mis kannavad kaubamärgi MEGA. "Lisaks investeerime eelmise aastal 700 000 eurose tööpinkidesse," mainib Sander. "Sügisel tulevad meile esimesed robotid keevitama. Ilmselt ei saa, tulevik on tehnoloogia päralt."

Aga lisaks robotitele on jällevalv hirmas head lõõmehed. Sellel kolmapäevalgi, kui Virumaa Teataja Pomemetis käis, askefaldas seal kaks praktikanti Rakvere ametikoolist. "Tublid poisid, juba keevitavad," kätis Sander ja viipas kujukule, kellest saidisid vald jalad – Ülejäanu oli koos keevituskappaga kopa sees. "Me allhanget ei kasusta, vaid jalgad valdavalt ise, kui mõned spetsifilised detailid, näiteks hüdroliinid, välja arvata."

Ei saakski lattu toota lootuses, et äkki ostetakse.

Tarvo Lõhmus
metallifirma Pomemeti juhatuse liige

19 inimest sai positiivse diagnoosi

Rakvere bussijaam läbis värskenduskaua

Mihkel Tigarak: "Mõtleisin, et mängu õnneliku lõustamiseks tunnen" (2)

Keevitaja argipäev. FOTO: Ann Liiva

Aga mitte ainult lühendat PMC kandvad sahad-kopad ei välju Pomemeti tehastest. Hiljuti osteti ära Märgimägi tehasenaud tehase koos siseseadmetega, tooteportifelli ja kliendibaasiga ning nüüd toodetakse Kadriina lähistel ka haardetööd, mis kannavad kaubamärgi MEGA. "Lisaks investeerime eelmise aastal 700 000 eurose tööpinkidesse," mainib Sander. "Sügisel tulevad meile esimesed robotid keevitama. Ilmselt ei saa, tulevik on tehnoloogia päralt."

Aga lisaks robotitele on jällevalv hirmas head lõõmehed. Sellel kolmapäevalgi, kui Virumaa Teataja Pomemetis käis, askefaldas seal kaks praktikanti Rakvere ametikoolist. "Tublid poisid, juba keevitavad," kätis Sander ja viipas kujukule, kellest saidisid vald jalad – Ülejäanu oli koos keevituskappaga kopa sees. "Me allhanget ei kasusta, vaid jalgad valdavalt ise, kui mõned spetsifilised detailid, näiteks hüdroliinid, välja arvata."

Ei saakski lattu toota lootuses, et äkki ostetakse.

Tarvo Lõhmus
metallifirma Pomemeti juhatuse liige

19 inimest sai positiivse diagnoosi

Rakvere bussijaam läbis värskenduskaua

Mihkel Tigarak: "Mõtleisin, et mängu õnneliku lõustamiseks tunnen" (2)

Keevitaja argipäev. FOTO: Ann Liiva

Sander räägib veel lisaks, et mõne keerukama mehhanismi, näiteks tänavapuhastusharja valmistamiseks võib kuluda mitu nädalat, veel keerukamate agregaatide tegemisele kulub lausa kuus, aga mõne lihtsama tellimuse on Pomemet võimeline täitma paari-kolme tunni jooksul.

Koroonaviirus käis ka Pomemetis ja mõlles seal päris hoolega. "Iga nädal oli viis-kuus meest rivist väljas, kokku oli halgestunud 15 inglise," nendib Tarvo. "Koraks mõlemine tootmise täitsa seisnema panna, aga punnisime ikka edasi. Kui mõned ametikohad on täimata, tekivad tõrked terves protsessis – värvija-meess võib ju tööpõstoli olla, aga mida ta värvib, kui keevitaja on haige ja ei saa värvijale tootangut ette anda."

Lõhmused tahavad jälle saada ühele vanale asjale. Niiselt tegetuses Rakveres Lõhmus firma nimega Lõhmus ja Pojad ning nemadki olnud rauamehed, mille töestamiseks on pomemeti keevitaja vastava firmamärgiga vana ader ja ajalooline reklaambuklet. "Lasime Tarvo sugupead uurida ja suure tõenäosusega on need tema kaugel sugulased. Nii et võime öelda, et Lõhmuste metallitööstmine läheb edasi," sõnab Ann.

19 inimest sai positiivse diagnoosi

Rakvere bussijaam läbis värskenduskaua

Mihkel Tigarak: "Mõtleisin, et mängu õnneliku lõustamiseks tunnen" (2)